Et exaltabit̄ et habitabit in loco
ſuo a porta beniamin vſq; ad locū
porte p̄oris ⁊ vſq; ad portā angu
lorum ⁊ a ..rre ananehel vſq; ad
torcularia regis Et habitabūt in
ea ⁊ anathema nō erit amplius.
Sed ſedebit ih̄rlm ſecurā et hec erit
plaga q̄ percutiet dn̄s oēs gentes
q̄ pugnauerūt adūſus iheruſalē
Tabeſcet caro vniuſcuiuſq; ſtan
tis ſup pedes ſuos et oculi ei⁹ cōta
beſcēt i foraminib⁹ ſuis ⁊ lingua
eoꝝ cōtabeſcet in ore ſuo. In die il
la erit tumultus dn̄i magn⁹ i eis
⁊ app̄hēdet vir manū p̄ximi ſui.
⁊ cōſeret̄ man⁹ ei⁹ ſup manū p̄xi
ſui Sz et iudas pugnābit adū..us
iheruſalē. Et cōgregabunt̄ diuitie
oīm gentiū i circuitu auꝝ ⁊ argē
tū et veſtes multe ſatis Et ſic erit
ruina eq̄ ⁊ muli ⁊ cameli et aſini
⁊ oīm iumētoꝝ q̄ fuerint i caſtris
ill̄ ſic̄ ruina hec Et oēs q̄ reliq̄ fue
rint de vniūſis gentib⁹ que vene
rūt cōtra ih̄rlm. aſcēdent ab āno i
annū ut adorēt regē dn̄m exerci
tuū ⁊ celebrent feſtiuitates taber
naculoꝝ. Et erit qui nō aſcenderit
de familijs terre ad iheruſalē ut
adorēt regē dn̄m exercituū nō e.t
ſuper eos ymber. Qꝫ et ſi familia
egipti nō aſcenderit ⁊ nō venerit
nec ſup eos erit. ſꝫ erit ruina q̄ per
tiet dn̄s oēs gētes que nō aſcēde
rint ad celebrandā feſtiuitatē ta
bnaculoꝝ. Hoc erit pctm̄ egipti ⁊
hoc peccatū oīm gentiū que non
aſcenderint ad celebrādū feſtiui
tatē tabnaculoꝝ. In die illa erit
qđ ſup frenū ē equi ſanctū dn̄o ⁊
erūt lebetes i domo dn̄i q̄ſi phya
le corā altari. Et erit oīs lebes in
ih̄rlm ⁊ in iuda ſc̄ificatus dn̄o
exercituū. Et venient oēs imolātes
⁊ ſumēt ex eis ⁊ coquēt in eis. Et
non erit mercator vltra in domo
domini exercituū in die illo.

¶ Explicit Zacharias p̄pha.
¶ Incipit Malachias p̄pha.

Onus verbi domi̅ ad
iſrl̄ in manu mala
chie p̄phete. Dilexi
vos dicit dn̄s. Et di
xiſtis. In q̄ dilexiſti
nos? Nōne frat̄ erat eſau iacob
dicit dn̄s? Et dilexi iacob. eſau āt
odio habui. Et poſui ſeyr mōtes
ei⁹ in ſolitudinē ⁊ hereditatē eius
i dracones deſ̄ti. Qđ ſi dixerit ydu
mea deſtructi ſum⁹ ſꝫ reuertentes
edificabim⁹ q̄ deſtructa ſūt. hec
dicit dn̄s exercituum. Iſti edifica
būt ⁊ ego deſtruā. Et vocabūtur
t̄mini imp̄tatis et p̄plus cui irat⁹
ē dn̄s vſq; in eternū. Et oculi vr̄i
videbūt ⁊ vos dicetis. Magnificet̄
dn̄s ſup terminū iſrl̄. Fili⁹ hono
rat patrē et ſeruus dn̄m ſuū. Si ḡ
pat̄ ego ſū vbi ē honor meus ⁊ ſi
dn̄s ego ſū vbi ē timor me⁹ dicit
dn̄s exercituū? Ad vos o ſacerdo
tes qui deſpicitis nomen meū Et
dixiſtis. In q̄ deſpexim⁹ nomē tu
ū? Offertis ſup altaē meū panē
pollutū. Et dicitis In q̄ polluim⁹
te? In eo q̄ dicitis menſa dn̄i de
ſpecta ē. Si offeratis cecū ad imo
landū nōne malū ē? Et ſi offera
tis claudū ⁊ languidū. nōne ma
lū eſt? Offer illud duci tuo ſi pla
cuerit ei ā ſi ſuſceperit faciē tuā di
cit dn̄s exercituū. ⁊ nūc depcami

vultū dei ut miſereat̄ veſtri de ma
nu eñ vrā factū ē hoc: ſi quo mō
ſuſcipiat facies vrās dicit dn̄s ex
ercituū. Quis ē in vob̄ q̄ claudat
oſtia ⁊ incēdit altare meū gratui
to. Nō ē m̄ voluntas in vobis dicit
dn̄s exercituū ⁊ munꝰ nō ſuſcipiā
de manu vrā. Ab ortu enī ſol̄ vſqȝ
ad occaſū magnū ē nomē meū in
gētibꝰ ⁊ in oī loco ſacrificat̄ ⁊ of
fert̄ noī meo oblacō mūda: q2 ma
gnū nomē meū ī gētibꝰ dic̄ dn̄s
exercituū. Et vos polluiſtis illud ī
eo q2 dicitis menſa dn̄i ɔtamina
ta ē ⁊ qđ ſupponit̄ ɔtēptibile ē cū
igne q̄ illud deuorat. Et dixiſtis.
Ecce de labore ⁊ exufflaſtis illđ di
cit dn̄s exercituū. Et intuliſtis de ra
pinis claudū ⁊ lāguidū et intuli
ſtis munꝰ: nūq̄d ſuſcipiā illđ de ma
nu vrā dic̄ dn̄s. Maledictꝰ doloſꝰ
q̄ hȝ ī grege ſuo maſculū ⁊ votū fa
ciens imolat debile dn̄o: q2 rex ma
gnꝰ ego dic̄ dn̄s exercituū ⁊ nomē
meū horribile ī gētibꝰ. ¶ Ca. ij.

ET nūc ad vos mādatū hoc
o ſacerdotes. Si nolueritis
audire ⁊ ſi nolueritis ponere ſup
cor ut detis gl'iā noī meo ait do
minꝰ exercituū: mittam ī vos ege
ſtatē ⁊ maledicā bn̄dictionibȝ ve
ſtris ⁊ maledicā ill' q2m nō poſui
ſtis ſup cor. Ecce ego ꝓiciā vobis
brachiū ⁊ diſpgā ſup vultū vr̄m
ſtercꝰ ſollēnitatū vrāꝝ ⁊ aſſumet
vos ſecū. Et ſcietis q2 miſi ad vos
mādatū iſtud ut eēt pactū meū
cū leui dicit dn̄s exercituū. Pactū
meū fuit cū eo vite ⁊ pacis ⁊ dedi
ei timorē ⁊ timuit me ⁊ a facie no
minis mei pauebat. Lex veritatis
fuit ī ore eiꝰ ⁊ iniquitas nō ē inuē
ta in labiis eiꝰ. In pace ⁊ in eq̄ta
te ambulauit mecū ⁊ multos au̇
tit ab iniq̄tate. Labia enī ſacerdo
tis cuſtodiūt ſcientiā ⁊ legē requi
rent ex ore eiꝰ: q2 angelꝰ dn̄i exer
cituū ē. Vos aūt receſſiſtis de via
⁊ ſcādaliſaſtis plurimos in lege.
Irritū feciſtis pactū leui dic̄ dn̄s
exercituū. Propt̄ quod ⁊ ego dedi
vos ɔtēptibiles et humiles oībꝰ
ꝑplis ſic̄ nō ſeruaſtis vias meas
⁊ accepiſtis faciē in lege. Nūquid
nō pat̄ vnꝰ oīm noſtꝝ. Nūquid
nō deus vnꝰ creauit nos. Quare
ergo deſpicit vnuſquiſqȝ noſtrū
frēm ſuū violāſ pactū pꝛm noſtro
rū. Trāſgreſſus eſt iuda ⁊ abho
minatio facta ē in iſrl' ⁊ in ihrlm:
q2 ɔtaminauit iudas ſactificacōē
dn̄i quā dilexit ⁊ habuerūt filiā
dei alieni. Diſpdat dn̄s viꝝ q̄ fece
rit hoc magiſtꝝ et diſcipulū de ta
bernaculo iacob ⁊ offerētē munꝰ
dn̄o exercituū. Et hoc rurſū feciſtis
Operiebatis lacrimis altare dn̄i
fletu ⁊ mugitu: ita ut nō reſpiciā
vltra ad ſacrificiū: nec accipiam
placabile quid de manu veſtra.
Et dixiſtis. Quā ob cauſā. Quia
dn̄s teſtificatus eſt int̄ te ⁊ vxorē
pubertatis tue quā tu deſpexiſti.
Et hec pticeps tua et vxor federis
tui. Nonne vnus fecit ⁊ reſiduū
ſpūs eiꝰ eſt. Et quid vnus q̄rit:
niſi ſemē dei. Cuſtodite ergo ſpi
ritū veſtꝝ ⁊ vxorē adoleſcētie tue
noli deſpicere. Cū odio habueris
dimitte dicit dn̄s deꝰ iſrl'. Operiet
aūt iniquitas veſtimentū eiꝰ: dic̄
dn̄s exercituū. Cuſtodite ſpm̄ ve
ſtꝝ ⁊ nolite deſpicere. Laborare fe
ciſtis dn̄m in ſermonibꝰ veſtris.

Et dixiſtis· In q̊ eū fecim⁹ labora
re.ᶜ In eo ꝙ dicitis· Oīs qui facit
malū bon⁹ ē in ꝯſpectu dn̄i ⁊ tales
ei placēt· ǎ ċte vbi ē de⁹ iudicij.ᶜ
Ecce ego mittā an ¶ Ca·iij·
gelū meū ⁊ preparabit viam
an̄ faciē meā· Et ſtatim veniet ad
templū ſuū dn̄ator quē vos quel
tis ⁊ angel⁹ teſtamēti quem vos
vultis Ecce venit dicit dn̄s exerci
tuū· Et quis poterit cogitare diez
aduētus ei⁹.ᶜ Et q̄s ſtabit ad vi
dendū eū.ᶜ Ipſe em̄ q̄ſi ignis ꝯflās
⁊ quaſi herba fullonū· Et ſedebit
ꝯflans ⁊ emūdans argētū ⁊ pur
gabit filios leui· Et colabit eos
quaſi auꝝ ⁊ q̄ſi argentū ⁊ erunt
dn̄o offerētes ſacrifitia in iuſtitia
Et placebit dn̄o ſacrifitiū iuda ⁊
ihrl̄m ſicut dies ſeculi et ſicut ān̄i
antiq̇· Et accedā ad vos in iudicō
⁊ ero teſtis velox maleficis ⁊ ad
ulteris ⁊ ꝑiuris et qui calūniant̄
mercedē mercēnarij ⁊ humiliant
viduas ⁊ pupillos ⁊ opprimunt
ꝑegrinū· nec timuerunt me dicit
dn̄s exercituū· Ego em̄ dn̄s et nō
mutor ⁊ vos filij iacob non eſtis
ꝯſūpti· A diebꝫ em̄ patꝝ veſtroꝝ
receſſiſtis a legittimis meis ⁊ nō
cuſtodiſtis· Reūtimini ad me et
reūtar ad vos dicit dn̄s exercituū
Et dixiſtis· In q̊ reūtemur.ᶜ Si af
figet hō deū· q꜡ vos ꝯfigitis me· ⁊
dixiſtis· In q̊ ꝯfigim⁹ te.ᶜ In deci
mis ⁊ ī p̄micijs ⁊ ī penuria· Vos
maledicti eſtis ⁊ me vos ꝯfigitis
gens tō· Inferte oēm decimā ī hor
reū ⁊ ſit cib⁹ in domo mea ⁊ ꝓba
te me ſup hoc dic̄ dn̄s· Si nō ape
ruero vob̄ catharactas celi et ef
fudero vob̄ bn̄dictōnem vſq꜡ ad
abundātiā· Et increpabo ꝓ vobis
deuorātez ⁊ nō corrūpet fructū ter
re vr̄e nec erit ſteril̄ vinea ī agro
dicit dn̄s exercituū· Et btōs vos
dicent oēs gentes· Eritis em̄ vos
terra deſiderabil̄ dicit dn̄s exerci
tuū· Inualuerūt ſup me v̇ba vrā
dic̄ dn̄s· Et dixiſtis· Quid locuti
ſum⁹ ꝯtra te.ᶜ Dixiſtis· Van⁹ ē q̄
ſuit deo· Et qd̊ emolumentū q꜡ cu
ſtodiuim⁹ p̄cepta ei⁹ ⁊ q꜡ ambu
lauim⁹ triſtes corā domino exer̄ci
tuū.ᶜ Ergo nūc btōs dicim⁹ arro
gantes· Siquidē edificati ſūt faciē
tes impietates ⁊ tēptauerūt deū
⁊ ſalui facti ſūt· Tūc locuti ſunt ti
mētes deū vnuſquiſq꜡ cū ꝓximo
ſuo· Et attendit dn̄s ⁊ audiuit ⁊
ſcriptus eſt liber monumēti corā
eo timētib⁹ dn̄m ⁊ cogitātib⁹ no
men ei⁹· Et erūt m̄ ait dn̄s exerci
tuū in die q̄ ego faciā ī peculiū et
parcā eis ſic p̄cit vir filio ſuo ſerui
enti ſibi· Et ꝯūtimini ⁊ videbitis
q̄d ſit int̄ iuſtū ⁊ impiū ⁊ int̄ ſuiē
tē deo ⁊ nō ſuientē ei· ¶ Ca·iiij·
Ecce em̄ dies veniet ſuccenſa
q̄ſi camin⁹ ⁊ erūt oēs ſupbi
⁊ oēs faciētes impietatē ſtipula·
Et inflāmabat eos dies veniens
dicit dn̄s exercituū· q̄ nō derelin
quet eis radicē ⁊ germē· Et orie̅t
vob̄ timētib⁹ nomē meū ſol iuſti
tie ⁊ ſanitas in pennis ei⁹· Et egre
diemi et ſalietis ſicut vituli de ar
mēto et calcabitis īpios cū fuerit
cinis ſb̄ planta pedū vr̄oꝝ in die
q̄ ego facio dicit dn̄s exercituum
Memētote legis moyſi ſerui mei
quā mandaui ei in oreb ad oēm
iſrahel p̄cepta ⁊ iudicia· Ecce ego
mittā vob̄ helyam ꝓphām an̄q̄

veniat dies dñi magn⁹ ⁊ horribi
lis. Et ↄuertet cor patꝛ ad filios
⁊ cor filiorũ ad pr̃es eorũ ne forte
veniã ⁊ pcutiã terrã anathemate.

¶ Explicit Malachias ꝓpħa.
¶ Incipit prologus beati Ihe
ronimi preſbiteri in libros
Machabeorũ

Machabeorꝫ librĩ duo p̄
notãt ꝑlia inť hebreo
rũ duces genteſqꝫ pſaꝝ
pugnãqꝫ ſabbatorꝫ ⁊
nobiles machabei ducis trium
phos ex cui⁹ noīe ⁊ libri idem ſũt
nũcupati. Hecqꝫ hiſtoria cõtinet
etiã īdita illa geſta machabeorũ
fratꝝ q̃ ſub ãtiocho rege ꝑ ſacris
legibus dira tormẽta ꝑpeſſi ſunt
Quos mater pia dũ diuerſis ſup
plicijs vrgerentur nonſolum nõ
fleuit. ſed et gaudẽs hortabatur
ad gloriam paſſionis.

¶ Explicit ꝓlogus. Incipit li
ber primus Machabeorũ.

Et factũ eſt poſtq̃ꝫ ꝑ
cuſſit alexãder phi
lippi rex macedo qui
primus regnauit in
grecia egreſſus de ter
ra cethim dariũ regem pſaꝝ ⁊ me
dorum conſtituit prelia multa et
obtinuit omniũ munitiões et in
terfecit reges terre. Et pertranſijt
vſqꝫ ad fines terre et accepit ſpo
lia multitudinis gentium ⁊ ſiluit
terra in conſpectu eius. Et congre
gauit virtutẽ et exercitũ fortez ni
mis ⁊ exaltatũ eſt et eleuatuꝫ cor
eius ⁊ obtinuit regiones gentiuꝫ

⁊ tirannos ⁊ facti ſũt illi in tribu
tũ. Et poſt hec decidit in lectũ et co
gnouit qꝛ moreretᷣ. Et vocauit pu
eros ſuos nobiles qui ſecũ erant
nutriti a iuuentute ſua ⁊ diuiſit il
lis regnũ ſuũ cum adhuc viueret
Et regnauit alexander annis duo
decim ⁊ mortuus ē. Et obtinuerũt
pueri ei⁹ regnuꝫ vnuſquiſqꝫ in lo
co ſuo ⁊ impoſuerunt omnes ſibi
dyademata poſt mortẽ eius ⁊ filij
eorꝫ poſt eos annis multis ⁊ mul
tiplicata ſũt mala in terra. Et exijt
ex eis radix peccati: antioch⁹ illu
ſtris filius antiochi regis qui fu
erat rome obſes et regnauit ī an
no cẽteſiõ triceſiõ ⁊ ſeptiõ regni gre
corꝫ. In dieb⁹ illis exierũt ex iſrł
filij iniqui ⁊ ſuaſerũt multis dicẽ
tes. Eam⁹ ⁊ diſponam⁹ teſtamen
tũ cum gentib⁹ q̃ circa nos ſũt. qꝛ
ex quo receſſim⁹ ab eis inuenerũt
nos multa mala. Et bon⁹ viſus ē
ſermo in ocuł eorũ. Et deſtinaue
rũt aliqui de populo ⁊ abierũt ad
regem ⁊ dedit illis poteſtatem ut
facerent iuſtitiã gentiũ. Et edifica
uerunt gymnaſiuꝫ ī ierosolimis
ſcd̃m leges nationũ ⁊ fecerũt ſibi p̄
putia ⁊ receſſerunt a teſtamento
ſancto et iuncti ſunt nationibus
et venundati ſunt ut facerent ma
lum. Et paratum eſt regnuꝫ in cõ
ſpectu antiochi et cepit regnare
in terra egipti ut regnaret ſuper
duo regna. Et intrauit in egiptũ
in multitudine graui in curribus
et elephantis et equitibus et co
pioſa nauiũ multitudine. Et ↄſti
tuit bellũ aduſus ptolomeũ regeꝫ
egipti ⁊ verit⁹ ē ptolome⁹ a facie
ei⁹ ⁊ fugit ⁊ ceciderũt vulneᷓti mľti